

PLAN DE CONVIVENCIA

CEIP. PLURILÍNGÜE JULIO GURRIARÁN

CURSO 22/23

ESQUEMA

1.-JUSTIFICACIÓN.....	3
2.- CARACTERÍSTICAS DO CENTRO	3
3.- DEFINICIÓN DO PLAN DE CONVIVENCIA	
4.-NORMAS ESPECÍFICAS PARA O FUNCIONAMENTO DA COMISIÓN DE CONVIVENCIA DO CENTRO, A SÚA COMPOSICÓN, A PERIODICIDADE DAS REUNIÓN S E O PLAN DE ACTUACIÓN.....	3
4.1.- Funcións da comisión da convivencia	5
4.2.- Periodicidade das reunións.....	6
5.- DETECCIÓN DE NECESIDADES	6
6.- ANÁLISE DA SITUACIÓN: TIPOS DE CONFLICTOS MÁIS FRECUENTES	6
7.- OBXECTIVOS XERAIS	7
8.- OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	8
9.- DESCRIPCIÓN DAS ACTUACIÓN S E MEDIDAS:	8
NORMAS BÁSICAS DE CONVIVENCIA	
9.1.- NORMAS DE CONVIVENCIA XERAIS DO CENTRO	8
9.1.1.- Entradas e saídas	10
9.1.2.- Asistencia a clase e puntualidade	10
9.1.3.- Visitas e viaxes de estudos	10
9.1.4.- Aseo persoal e hixiene no Centro	11
9.1.5.- Normas de convivencia no tempo de lecer	11
9.1.6.- Durante as clases	12
9.1.7.- Visita de persoas alleas ao centro	12
9.1.8.- Establecemento das condutas contrarias á convivencia e das correccións que correspondan ao seu incumplimento.....	13
9.1.9.- Normas do comedor escolar	16
9.2.- NORMAS DE CONVIVENCIA ESPECÍFICAS DA AULA	18
9.2.1.- Relativas ao alumnado	18
9.2.2.- Relativas ao profesorado	18
9.2.3.- Relativas ás familias	19
9.2.4.- Relativas con outras institucións	19
10.- ESTRATEXIAS PARA REALIZAR A DIFUSIÓN DO PLAN	19
10.1.- Plan de apertura do centro	20
11.- DEREITOS E DEBERES DO PROFESORADO RELACIONADOS COA CONVIVENCIA	20
11.1.- Dereitos dos profesores/as	20
11.2.- Deberes dos profesores/as	21
12.- DEREITOS E DEBERES DO ALUMNADO RELACIONADOS COA CONVIVENCIA	
12.1.- Dereitos do alumnado	23
12.2.- Deberes do alumnado	23
12.3.- Normas de comportamento	24
13.- DEREITOS E DEBERES DAS FAMILIAS RELACIONADOS COA CONVIVENCIA	25
14.- PROTOCOLO E ACTUACIÓN S PREVENTIVAS PARA MELLORAR A CONVIVENCIA NO CENTRO	26
14.1.- Creación da aula da convivencia (Orientación)	27
14.2.- A mediación como medio de prevención	28
15.- ESTRATEXIAS PARA RESOLVER CONFLICTOS PACÍFICAMENTE	30
16.- PROTOCOLO XERAL DE ACTUACIÓN DO PROFESORADO NOS CASOS DE ABSENTISMO, ACOSO E MALTRATO	31
16.1.- Recursos	32
17.- PROCESOS DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN DE CONVIVENCIA	32
18.- BASE LEGAL	33

PLAN DE CONVIVENCIA DO CENTRO

I.- JUSTIFICACIÓN

O plan de convivencia do centro é o documento no cal se articula a convivencia escolar, que garante unha educación no exercicio dos dereitos e das liberdades dentro dos principios democráticos de convivencia, así como na prevención de conflitos e na súa resolución pacífica.

O proxecto educativo de cada centro docente incluírá un plan de convivencia que recolla e desenvolva os fins e principios establecidos no artigo 3 da Lei 4/2011 e os regulados nas leis orgánicas sobre a materia. O dito plan de convivencia integrará o principio de igualdade entre mulleres e homes e establecerá, sobre a base dun diagnóstico previo, as necesidades, os obxectivos, as directrices básicas de convivencia e actuacións, incluíndo a mediación na xestión dos conflitos, e conterà actuacións preventivas, reeducadoras e correctoras.

Poñer en práctica este plan supón a posta en marcha dun conxunto de actuacións encamiñadas a desenvolver e adecuar a cultura dá paz na nosa comunidade educativa.

A resposta educativa do Equipo Directivo e do profesorado no Centro é a de promover a actitude de participación do alumnado mediante o diálogo, o respecto e a comunicación para solucionar calquera conflito. Igualmente preténdese potenciar a mellora da convivencia.

Para que o plan sexa realmente efectivo, debe ser coñecido e asumido por todos e cada un dos compoñentes da nosa comunidade educativa: alumnado, profesorado e familias.

A finalidade deste plan de convivencia será, polo tanto, promover e contribuír á consecución dun clima adecuado dentro da comunidade educativa e, especialmente do centro, que se caracterice polo respecto mutuo, o diálogo e a tolerancia, o que supón un maior esforzo coas **circunstancias do protocolo pola COVID-19** e a incertidumbre que vivimos exixindo xestionar emocionalmente os cambios que a sociedade demanda.

Mentres dure os contaxios polo virus, temos en conta o **Protocolo, Plan de Adaptación e de Continxencia do centro pola COVID-19**.

2.- CARACTERÍSTICAS DO CENTRO

O centro público de Educación Infantil e Primaria “Julio Gurriarán Canalejas” no que se desenvolveu o PFAC, atópase situado no Barco de Valdeorras (Ourense).

Con relación a súa situación xeográfica, sinalar que ten unha extensión de 84 km, limitando o norte coa Serra da Encina de Lastra, o leste con terras de Rubiá e de Carballeda, o oeste con Vilamartín e o sur coa Serra do Eixe, que se eleva ata os montes de Trevinca. Está situado a orilla do río Sil, na comarca de Valdeorras. O municipio pertence a provincia de Ourense a unha distancia de 114 kms. O noroeste da capital principal e posúe un clima oceánico-mediterráneo.

Con relación a poboación, sinalar que o Barco é un dos poucos lugares da xeografía galega onde o índice da poboación aumenta, debido fundamentalmente ós movementos migratorios de subamericanos, portugueses, pakistanís e rumanos, na última década, atraídos polas expectativas laborais. Estes factores son importantes á hora de tratar

temas como a tolerancia, a non discriminación, a convivencia entre as diferentes culturas, a interculturalidade.

Posúe unha economía variada e activa cunha importante produción de pizarra, contando tamén cun reconvertido sector vitícola, e tamén ten a súa importancia o sector servizos. A nivel económico compre destacar o baixo índice de paro que contribúe o nivel socio-económico medio.

Con relación ás infraestructuras sinalar a nivel xeral que O Barco conta con: estación de ferrocarril e de autobuses, con tres centros públicos de Educación Infantil e de Primaria, ademáis dun centro concertado, todos eles adscritos os dous I.E.S; tres garderías (unha delas é pública). Dispón dun centro de Educación de Adultos, o Conservatorio e o centro de formación e Recursos (CFR).

Con relación á asistencia sanitaria dispón dos servizos do Hospital Comarcal de Valdeorras e centro de Saúde. O concello dispón ademáis dun Departamento de Servizos Sociais. Por ser ademáis cabeza de comarca conta con outros servizos como Xulgados, Facenda, Matadoiro, Protección Civil, Cruz Vermella, etc.

Con relación os servizos deportivos e de ocio sinalar a existencia dun campo de fútbol, dous pavillóns de deportes, unha pista de atletismo, unha de tenis e piscinas municipais. Para o tempo de ocio existe unha oferta diversa como a Semana do cine, a Mostra de Teatro, Escolas Municipais Deportivas, club de Piragüismo e de Montañismo e a Escola de Gaitas.

En relación os recursos persoais do Centro son os seguintes: Oito mestras de educación infantil; doce mestres/as de educación primaria; dous mestre/as de educación física; dúas mestras de inglés; dúas mestras de educación musical; unha orientadora; dous especialistas en pedagogía terapéutica; dous mestres de audición e linguaxe a tempo completo e un mestre de audición e linguaxe compartido; unha mestra de apoio ao alumnado estranxeiro; unha mestra de Relixión; un conserxe e persoal de limpeza.

Respecto a organización de todo o profesorado, dicir, que están constituídos os seguintes equipos: Equipo de educación infantil, Equipo de 1º e 2º cursos de educación primaria, Equipo de 3º e 4º cursos de educación primaria, Equipo de 5º e 6º cursos de educación primaria, Equipo de convivencia, Equipo de Normalización Lingüística, Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares, Proxecto de mellora de bibliotecas, Proxecto lector, Proxecto das TIC'S, Comisión de Coordinación Pedagóxica e Departamento de Orientación.

3.- DEFINICIÓN DO PLAN DE CONVIVENCIA

O plan de convivencia do centro é o documento no cal se articula a convivencia escolar, que garante unha educación no exercicio dos dereitos e das liberdades dentro dos principios democráticos de convivencia, así como na prevención de conflitos e na súa resolución pacífica.

É importante elaboralo porque o colexio enclávase nunha zona de emigración na que conviven distintas culturas, o que implica, nalgunhas ocasións, a mobilidade do alumnado, que comeza a medio curso ou non remata este no mesmo centro.

O Plan de Convivencia elaborase tendo en cuenta os seguintes documentos:

- **DECRETO 8/2015, do 8 de xaneiro**, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar. (DOG 17 xaneiro 2015).

- Regulamento de Régimen Interno (RRI)
- Plan de Acción Titorial (PAT)
- Plan de Acollida (PA)
- Plan de Atención á Diversidade (PAD)
- Proxecto Educativo do Centro (PE)
- Plan de Orientación (PO)
- Programa de habilidades sociais

4.-NORMAS ESPECÍFICAS PARA O FUNCIONAMENTO DA COMISIÓN DE CONVIVENCIA DO CENTRO, A SÚA COMPOSICIÓN, A PERIODICIDADE DAS REUNIÓN E O PLAN DE ACTUACIÓN.

A comisión da convivencia escolar é un órgano para reflexionar e investigar en relación co estado da convivencia no centro e deseñar estratexias que se deberán adoptar para o fomento da cultura de paz e para mellorar o clima da convivencia escolar.

O Centro Ceip Julio Gurriarán elabora un Plan de Convivencia que formará parte do proxecto educativo e incluíranse na programación xeral anual.

A súa **finalidade** é favorecer propostas educativas que axuden ao centro a conseguir a formación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, así como no exercicio da tolerancia e a liberdade dentro dos principios democráticos da convivencia, a desenvolver a motivación do alumnado pola aprendizaxe, e mellorar a cohesión e as relacións internas da cada grupo.

A comisión da Convivencia, tal e como recolle no Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro (DOG do 27 de xaneiro), constituirase no seo do Consello Escolar e **estaré composto polos seguintes membros:**

- O/A Director/a
- O/A Xefe/a de Estudos (representante do profesorado)
- A Orientadora (representante do alumnado e mediadora escolar)
- Un/unha representante das familias
- Un representante do persoal de administración e servizos

Estará aberto á participación do profesorado titor/a relacionado co tema que se analice e aos profesionais da sanidade, dos servizos sociais e das asociacións do sector que poidan colaborar na mellora da convivencia escolar.

4.1.- Funcións da Comisión da Convivencia Escolar:

- Elaborar o plan de convivencia do centro e dinamizar todos os sectores da comunidade educativa, incorporando as súas iniciativas e achegas no procedemento de elaboración, desenvolvemento e seguimento do citado plan.
- Adoptar as medidas preventivas necesarias para garantir os dereitos de todos os membros da comunidade educativa e o cumprimento das normas de convivencia do centro.
- Impulsar accións dirixidas á promoción da convivencia, especialmente o fomento de actitudes para **garantir a igualdade entre mulleres e homes**, a igualdade de trato de todos os membros da comunidade educativa e a resolución pacífica de conflitos.
- Propor ao consello escolar as medidas que considere oportunas para mellorar a convivencia, así como dar conta a este, cando menos dúas veces ao longo do curso, das actuacións desenvolvidas e das correccións e medidas disciplinarias impostas.

- e) Propor, de ser o caso, á persoa titular da dirección do centro persoas que poidan formar parte do equipo de mediación.
- f) Coñecer o cumprimento efectivo das correccións e medidas correctoras nos termos en que fosen impostas e informar o consello escolar sobre o grao de cumprimento da normativa vixente.
- g) Realizar o seguimento dos compromisos de convivencia subscritos no centro.
- h) Elaborar unha memoria anual sobre a análise da convivencia e conflictividade no centro, na cal se reflectan as iniciativas no ámbito do centro sobre a materia. Este informe será trasladado ao consello escolar do centro e ao correspondente servizo territorial de Inspección Educativa.
- i) Aqueloutras que lle sexan encomendadas polo consello escolar do centro docente ou polo órgano da Administración educativa con competencias na materia.

4.2.-Periodicidade das reunións

- A Comisión de Convivencia reunirase, **cada vez que sexa necesario** por temas disciplinarios e polo menos **unha vez ao trimestre**. Elaborará un informe que debe recoller as incidencias producidas no período, as actuacións levadas a cabo e os resultados conseguidos e presentaraos ao Consello Escolar.

5.- DETECCIÓN DE NECESIDADES

Necesidades de prevención e formación relacionadas con negociación, mediación e resolución de conflitos. Consideramos que a formación debe estar dirixida a todos os compoñentes da comunidade educativa: familias, alumnado e profesorado.

6.- ANÁLISES DA SITUACIÓN: TIPOS DE CONFLITOS MAIS RECUENTES

A chegada de poboación de orixe estranxeira a nosa Comunidade Autónoma, así como o retorno de emigrantes galegos e das súas familias, en menor medida, está a incidir de xeito notable na evolución da diversidade e polo tanto da convivencia na nosa poboación escolar, sobre todo en zonas concretas, como é a comarca de Valdeorras, onde está ubicado o noso Centro.

Este aumento de alumnos estranxeiros de distintos países implica diferentes culturas, costumes, relixións, hábitos de estudo e formas de actuar en situacións conflictivas. Por este motivo, necesitamos un plan de convivencia común para todos onde aprendan a convivir en harmonía e con educación.

Observando aos nosos alumnos nas aulas, partimos de las seguintes actitudes disruptivas que debemos ir cambiando pouco a pouco.

- Disrupción na aula: falar a destempo, levantarse sen permiso, falar cos compañeiros...
- Distracción e falta de atención.
- Esquecemento do material para o desenvolvemento da clase.
- Perda de respecto entre iguais ou a menores durante o recreo.
- Desobediencia ás ordes educativas-formativas- do mestre.
- Falta de respecto ás veces entre iguais.
- Problemas de convivencia nos Servizos Complementarios.

As súas causas, consideramos que son:

- Falta de motivación
- Chamadas de atención de forma global
- Dificultades de aprendizaxe
- Falta de colaboración e/ou implicación por parte dos pais: non revisan se traen o material a clase, etc.
- Impulsividade, pouca reflexión.
- Falta dun referente de autoridade.
- Falta de responsabilidade da familia ante o centro en casos puntuais.
- Formación deficiente do persoal que atende o servizo complementario.

As **habilidades sociais** máis importantes que se poderían incluír serían:

- A asertividade (as interaccións sociais asertivas son aquelas que respectan por igual as calidades e características dun mesmo e as daquelas persoas con quen que se interactúa.)
- Reforzar aos outros ou realizar cumpridos e aceptalos.
- Pedir por favor e dar as grazas.
- Dar queixas e saber como proceder cando nos dan unha queixa.
- Saber dicir ¿NON?.
- Saber reaccionar reflexionando e sen impulsividade ante as críticas e os insultos.
- Iniciar, manter e terminar conversacións.
- Prever e resolver os conflictitos a través das canles establecidas.

7.- OBXECTIVOS XERAIS

- a) Facilitarlles aos órganos de goberno e ao profesorado instrumentos e recursos en relación coa prevención da violencia e a mellora da convivencia no centro.
- b) Concienciar e sensibilizar a comunidade educativa sobre a importancia dunha adecuada convivencia escolar e sobre os procedementos para melloralala e acadar un ambiente educativo que permita o óptimo aproveitamento dos recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado.
- c) Fomentar nos centros educativos os valores, as actitudes e as prácticas que permitan mellorar o grao de aceptación e cumprimento das normas e avanzar no respecto á diversidade e no fomento da igualdade entre homes e mulleres.
- d) Facilitar a prevención, a detección, o tratamento, o seguimento, a xestión e a resolución dos conflitos que se poidan producir no centro e aprender a utilizalos como fonte de experiencia e aprendizaxe.
- e) Facilitar a prevención, detección e eliminación de todas as manifestacións de violencia, especialmente do acoso escolar, da violencia de xénero e das actitudes e comportamentos xenófobos e racistas.
- f) Facilitar a conciliación ou a mediación para a resolución pacífica dos conflitos.
- g) Contribuír desde o ámbito da convivencia á adquisición das competencias básicas, particularmente das competencias social e cidadá e para a autonomía e iniciativa persoal.
- h) Fomentar e facilitar a participación, a comunicación e a cooperación das familias no mantemento da convivencia nos centros docentes.

i) Establecer, incrementar e consolidar as relacións con entidades e institucións do contorno que contribúan á construción de comunidades educadoras e a unha convivencia de calidade que potencie os dereitos e as liberdades fundamentais.

8.-OBJECTIVOS ESPECÍFICOS:

1. Valorar de xeito positivo a diversidade cultural dos nosos alumnos-as
2. Impulsar a colaboración das familias sensibilizándoos nunha educación da unidade familiar, a través do respecto, dereitos e deberes de cada un.
3. Favorecer unha autoestima positiva dos nosos alumnos-as a través dunha convivencia democrática.
4. Favorecer o desenvolvemento de habilidades sociais nos distintos sectores da nosa comunidade educativa.
5. Desenvolver actitudes e comportamentos contrarios ao uso da violencia na resolución de conflitos.
6. Formar alumnos, profesores e pais capaces de mediar na resolución de conflitos no centro.
7. Facer participe a toda a comunidade na procura dun clima de convivencia adecuado para a aprendizaxe.
8. Elaborar material de formación de mediadores e de difusión do equipo de mediación.
9. Implicar á familia nun protocolo de convivencia.
10. Desenvolver as actitudes e os valores como: responsabilidade, amizade, tolerancia, autocontrol, mediación asertividade, interculturalidad,?
11. Desenvolver a capacidade de resolución de problemas sociais
12. Fomentar habilidades sociais entre os alumnos.
13. Desenvolver a capacidade de comunicación necesaria para iniciar e manter relacións sociais adecuadas.
14. Desenvolver a capacidade de autocontrol emocional para o enfrontamento de situacións estresantes.
15. Favorecer o autoconcepto e autoestima adecuada.
16. Desenvolver actitudes positivas de solidariedade, cooperación de axuda, respecto ás diferenzas individuais.
17. Crear e facilitar un clima agradable e saudable tanto no centro como no aula.
18. Favorecer a integración dentro do grupo aula.
19. Favorecer o desenvolvemento duns principios morais baseados nos dereitos humanos.
20. Desenvolver o sentido da responsabilidade social e do compromiso persoal.
21. Orientar aos alumnos sobre as diferentes medidas de atención á diversidade máis adecuadas para optimizar o seu desenvolvemento.
22. Suprimir ou reducir as situacións sociais que poidan supor unha desestabilización persoal ou familiar.
23. Sensibilizar aos pais e profesores, co fin de que dispoñan duns coñecementos reais do problema, así como os recursos necesarios.
24. Incrementar a formación do profesorado e da familia á hora de intervir nos diferentes problemas comportamentais.
- 25.- Traballar nun **PFPP curso 2022-23:**
  - **Aula Virtual** do centro.
  - Cholo e Nela como grupo de traballo.

9.- DESCRIPCIÓN DAS ACTUACIÓN E MEDIDAS:

NORMAS BÁSICAS DE CONVIVENCIA

9.1.-) - NORMAS DE CONVIVENCIA XERAIS DO CENTRO

As normas de convivencia deben garantir un clima de convivencia e respecto dentro da comunidade educativa, a fin de evitar a adopción de medidas disciplinarias. Estas normas e as condutas contrarias a elas así coma as medidas preventivas e as correccións que correspondan quedan reflectidas no **Real Decreto 732/1995 sobre os dereitos e deberes dos alumnos/as**, coas matizacións establecidas neste Regulamento.

Tódalas medidas correctoras que se leven a cabo terán sempre un carácter educativo e recuperador, procurando a mellora nas relacións de tódolos membros da comunidade educativa.

NORMAS XERAIS:

- Como norma xeral establécese o mutuo respecto e colaboración entre todos os membros da Comunidade Educativa. É deber fundamental de todos os que constitúen o Centro crear un clima de convivencia e eficacia educativa, nun proceso aberto no que, cun máximo de liberdade, prime a autorresponsabilidade e o compromiso mutuo de respectar e garantir os dereitos dos outros.
- É obrigación do alumnado asistir a clase e permanecer no Centro durante as horas lectivas.
- O alumnado non poderá trasladar material mobiliario dunha dependencia a outra sen a autorización expresa dun profesor/a ou o conserxe.
- Todos os membros da Comunidade Educativa están obrigados a coidar e facer coidar o edificio e facer un bo uso do mobiliario e do material docente.
- Cada grupo de alumnos/as é responsable do coidado e mantemento da aula na que realizan as súas tarefas, e está obrigado individualmente, se é posible determinar o autor/a dos feitos, ou colectivamente, a reparar os danos causados ou facerse cargo dos custos económicos da súa reparación.
- O equipo de profesores que imparte clase no grupo, coordinado polo titor/a, velará ao longo do curso pola limpeza e bo estado da clase.
- A actitude do alumnado que reiteradamente lixe o material da aula será considerada falta leve, e ademais os alumnos/as deberán limpar a aula ou material para deixalo como estaba. Todo deterioro provocado por un uso indebido deberá ser reparado, e, no seu caso, aboado polo seu autor ou autores. Este feito será obxecto de falta leve.
- Non se permitirá a utilización nas aulas de teléfonos móbiles, alarmas, aparellos musicais, nin outro tipo de elementos alleos á clase que poidan impedir o desenvolvemento normal destas. Se por circunstancia excepcional houberse necesidade de manter activo algún destes aparellos, será precisa a comunicación por escrito e obter a correspondente autorización da Dirección do Centro, quen o comunicará ao titor/a e ao profesorado.
- As mesas e cadeiras deberán estar ben colocadas e en orde, na posición que indique o titor/a. Se un profesor/a opta por outra colocación, coidará que ó final da súa clase o mobiliario quede na súa posición inicial.

- Ao rematar a xornada, para facilitar a tarefa do persoal de limpeza, as mesas e cadeiras quedarán ordenadas coas enriba das mesas, as fiestras pechadas e as luces apagadas. O persoal de limpeza dará parte das anomalías.
- O alumnado e os demais membros da comunidade educativa usarán as papeleiras para depositaren calquera tipo de lixo e de residuos.
- Cómpre vir ao Centro limpo e aseado.
- Deberase gardar silencio en tódalas dependencias do edificio durante as horas lectivas.
- Na aula hai que manter a debida compostura e dedicar o seu uso para o labor docente.
- Non se poderá comer nin beber dentro das aulas, biblioteca e demais dependencias do Centro sen permiso do titor/a.
- Os corredores son dependencia de paso, polo que hai que gardar orde, evitando accións tales como gritos, carreiras, aglomeracións, etc. Durante as horas de clase non se pode permanecer nos corredores.
- A Sala de Profesores/as é o lugar de reunión do profesorado. O acceso do alumnado a esta dependencia queda limitado se non ten permiso.
- Non se permitirá a entrada ao Centro de persoas alleas á comunidade escolar.

9.1.1.-ENTRADAS E SAÍDAS:

Unha vez sone a serea, ou no seu defecto por ordes directas dos mestre/as de garda, o alumnado dirixirase inmediata e ordenadamente ás súas respectivas fileiras diante das portas de entrada; unha vez nas mesmas deberán permanecer en orden e calados ata que o mestre/a de garda ordene a súa entrada por cursos onde cada grupo será recollido polo respectivo profesor/a que os acompañará a súa aula.

As saídas faranse tamén en fileira ordenadamente e sempre por un extremo da escaleira seguindo a ruta de evacuación correspondente sinalada no plan xeral de evacuación do Centro en caso de emerxencias, acompañados en todo momento polo mestre encargado do grupo nese momento ata a porta de saída. Unha vez fóra do edificio, os alumnos sairán do recinto obrigatoriamente polas dúas cancelas.

Nas saídas os alumnos/as de educación infantil baixarán cinco minutos antes que os de primaria para unha maior organización. Os titores/especialistas de primaria deben baixar cos seus alumnos.

Os alumnos/as nunca poderán saír do recinto escolar sen a debida autorización do mestre que os atende nin sen autorización dos pais/nais ou titores legais.

9.1.2.- ASISTENCIA A CLASE E PUNTUALIDADE:

No caso de faltas de asistencia ou puntualidade reiteradas e sen xustificar dun alumno/a, o/a titor/a porase en contacto cos pais/nais de ser posible persoalmente para informalos e que as xustifiquen. De facer caso omiso ou non xustificadas debidamente porase en coñecemento do departamento de asuntos sociais do Concello.

9.1.3.- VISITAS E VIAXES DE ESTUDIOS:

A asistencia a visitas e viaxes programadas polo colexio son un deber para os alumnos/as, pois complementan a súa formación. É preceptivo para todos aqueles que asistan ter autorización asinada para a asistencia a este tipo de actividades. A non asistencia ás citadas

visitas ou viaxes deberá ser plenamente xustificada. Os alumnos/as que non conten con autorización deberán asistir igualmente ás clases ese día.

No caso de alumnos/as que acumulen faltas leves ou graves indicadas neste apartado, o titor/a poderá solicitar consulta a Dirección do centro e esta o observatorio de convivencia do centro, para decidir a asistencia destes alumnos/as as saídas e/ou excursións.

9.1.4.- ASEO PERSOAL E HIXIENE NO CENTRO:

Todos os alumnos/as presentarán un aspecto aseado tanto no corpo como na roupa. A reiterada falta de aseo persoal que poida dar lugar a contaxios a outros alumnos (piollos, sarna ...) será motivo de ausencia temporal ao centro, o tempo necesario ata que cesen as causas polas que se ten que ausentar.

En casos de enfermidades infecto-contaxiosas (víricas, bacterianas, ...) o alumnado deberá permanecer na casa ata a súa recuperación.

Todos temos a obriga de manter o colexio limpo, polo que se procurará non manchar as paredes, non tirar cousas ao chan, non escribir nas mesas, recoller cousas que se atopen tiradas, etc.

9.1.5.- NORMAS DE CONVIVENCIA NO TEMPO DE LECER

(RECREO E CORREDORES):

Todos os alumnos/as teñen dereito aos tempos de lecer. Baixo ningún concepto un alumno/a poderá quedar nas aulas, corredores ou outras dependencias do colexio sen estar acompañado dalgún mestre/a.

Se algún mestre/a decide que algún alumno/a permaneza traballando durante o recreo, deberá permanecer obrigatoriamente con el/a nalgunha aula ata que decida que pode saír ao patio.

En todo caso, deberanse cumprir as seguintes normas en situacións normais:

- 1.- O patio está dividido en 9 zonas rotatorias seguindo o **Protololo pola COVID-19:**
  - Ed. Primaria: 6 zonas por cursos na pista nova, cuberta e de area.
  - Ed Infantil: 3 zonas por cursos no porche do colexio.
- 2.- Os alumnos/as de Ed. Primaria non poden correr na zona de Ed. Infantil
- 3.- Os alumnos/as de Ed. Infantil non poden ir as zonas de Ed. Primaria
- 4.- No caso de chuvia, quedarán no pórtico, Educación Infantil e 1º e 2º curso de Ed. Primaria e irán para a pista cuberta de 3º a 6º curso, Sairán A no primeiro recreo y B no segundo. Non poderán utilizar ningún material deportivo.
- 5.-No caso de haber charcos pequenos o estar mollado, son os profesores/as de patio quen de decidir se se poden sacar ou non os balóns, combas....
- 6.- Os profesores/as de patio poñeranse de acordo para saír un deles un minuto antes de que toque o timbre para decidir si o alumnado pode utilizar ou non os balóns, antes de que os collan, así tamén garantizamos que os alumnos/as non están en ningún momento sós.
- 7.- Nos recreos haberá material de xogos.
- 8.- A pista cuberta é a zona de xogo de baloncesto, si é viable, haberá un balón por canasta e xogarán na canasta correspondente a cada ciclo. Non se poderá xogar ao fútbol con estos balóns.

9.- Responsabilizárase da **CORDA**, para subila e baixala da clase o alumnado correspondente (non poderá estar na caixa cos balóns por ser un material perigoso para os nenos/as máis pequenos). Pode haber dúas cordas, unha para cada ciclo, sempre que o/a titor/a autorice tela na aula.

10. Cando toque o timbre, os alumnos/as deben colocarse inmediatamente nas súas filas sen demora e recoller os balóns para a caixa, posteriormente saen e colócanse na súa fila correspondente.

11.- **Nas entradas** haberá un/unha profesor/a de patio ao pé da escaleira A, e os/as alumnos/as entrarán por orden e sen correr ata a súa aula.

12.- **Para as saídas** baixarán por orden e sen correr co/coa profesor/a ata a porta principal. (Tamén pódese poñer un/unha alumno/a ao principio e ao final da fila como responsables para que non corran e falen alto).

13.- Mentres dure **as restriccións actuais polo COVID-19**, sairán ao patio por cursos e permanecerá na súa zona de recreo.

No caso de ausencia do conserxe, serán os mestres de garda os encargados de abrir as portas dos servizos exteriores ao inicio do recreo e de pechalas ao final.

Nos recreos deberá observarse un comportamento respectuoso cos compañeiros e compañeiras, estando dispostos a colaborar nos xogos e axudar no que se necesite, evitando os xogos perigosos que poidan danar aos alumnos ou ás instalacións.

Os mestres/as de garda velarán sempre pola utilización dos bidóns ou papeleiras para botar os residuos de comidas, papeis, bolsas, etc.

Todo alumno que reciba un golpe, ferida ou calquera outro tipo de lesión deberá acudir ao primeiro mestre/a que vexa no patio, así como para formular calquera tipo de queixa ou necesidade (non se deberá nunca entrar no edificio).

Respectaranse en todo momento as zonas adicadas a xardíns, árbores, material deportivo, etc. O encargado de prestar aos rapaces balóns, cordas ou calquera outro tipo de material deportivo será o mestre/a de educación física, no caso de que queira prestalo, así como regulamentar o uso das pistas deportivas.

9.1.6.- DURANTE AS CLASES:

Tanto no desenvolvemento das clases, como nos cambios entre clase e clase, o alumnado non poderá saír da aula, nin solicitar material e fotocopias ao conserxe, sen autorización expresa do mestre/a que o atende nese momento.

Como norma xeral non poderá ir ao servizo, agás con permiso do profesor/a.

Se o/a profesor/a se tivera que ausentar por algún motivo durante uns minutos, o alumnado permanecerá no seu asento, comportándose debidamente. No caso de alumnado do segundo e terceiro ciclos será o delegado ou no seu caso o subdelegado do grupo o encargado de velar polo cumprimento das normas na aula en ausencia do mestre/a, dando parte logo a éste dos posibles incumprimentos.

Non se pode andar nos caixóns das mesas do profesorado nin no material do mesmo.

9.1.7.- VISITA DE PERSOAS ALLEAS AO CENTRO:

O horario de visitas de pais/nais/titores de alumnos será o establecido no plan de centro correspondente a cada curso escolar e será comunicado aos mesmos a principio de cada curso. Fóra de este horario non se permitirá o acceso ás aulas de ningunha persoa allea ao centro. No caso de eventos extraordinarios nos que un pai/nai/titor desexase acceder ás aulas en horario lectivo, deberá falar co conserxe (na súa ausencia con algún membro do equipo directivo ou outro mestre), quen informará previamente ao mestre/a correspondente en cada caso. Como norma xeral, ningún pai/nai/titor poderá acceder ás dependencias do centro en horario lectivo.

No caso de que algún pai/nai/titor legal desexara levarse ao seu fillo/a antes do remate das clases, o alumno en cuestión avisará con antelación ao titor/a ou mestre/a encargado do grupo nese momento, quen acompañará obrigatoriamente ao rapaz ata o recibidor e comprobará que efectivamente o rapaz queda baixo o coidado do pai/nai/titor legal recoñecido por el ou dun familiar que non teña a custodia legal (tíos, avós, irmáns,...), nos dous casos, será obrigatorio que asinen un impreso existente no centro antes de levar ao alumno/a, en caso de negarse, o neno/a permanecerá no centro ata a hora de saída regulamentaria.

Os alumnos teñen prohibido achegarse, falar e moito menos aceptar cousas de descoñecidos que ocasionalmente poidan intentar comunicarse con eles a través do enreixado do recinto ou directamente se entrasen no mesmo sen permiso. Neste último caso deberán comunicar inmediatamente ao mestre/a de garda, titor/a, equipo directivo, conserxe,... que unha persoa descoñecida introduciuse no recinto, aínda que non se achegue a ningún alumno.

No caso de matrimonios e/ou parellas de feito, separadas ou en trámites de separación ou divorcio deberán acreditar por escrito con documento oficial a quen pertence a tutela do/as menor/es en cuestión. En caso contrario denegarase o permiso de sacar ao menor do colexio ata ter clarexada a situación. No caso de producirse unha intervención xudicial en requirimento dun alumno do centro por parte da policía, ésta deberá acompañar a orde xudicial orixinal do/a xuíz/a que instrúa o caso, de non se producir así, denegarase o permiso para sacar ao alumno/a do centro, dando parte á autoridade policial ou xudicial correspondente.

9.1.8.- ESTABLECEMENTO DAS CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA E DAS CORRECCIÓNS QUE CORRESPONDAS AO SEU INCUMPLIMENTO.

Non poderán impoñerse sancións contrarias á integridade física e á dignidade persoal dos alumnos/as.

A imposición das sancións respectará a proporcionalidade coa correspondente falta deberá contribuír á mellora do proceso educativo dos alumnos/as.

O Consello Escolar do Centro supervisará o cumprimento efectivo das sancións nos termos en que foron impostas.

Serán consideradas faltas leves:

- Os actos que perturben e interrompan o normal desenvolvemento das clases.
- Negativa á realización das tarefas que o/a mestre/a encomende.
- As faltas sen xustificar de asistencia e reiteradas de puntualidade.
- Actos de incorrección ou desconsideración con calquera membro da comunidade educativa.

- Causar pequenos danos nas dependencias do centro ou nos materiais de aula e dos outros compañeiros.
- Copiar nas probas que se realicen ou falsificar traballos.
- A reiterada asistencia ao centro sen o material e equipamento precisos para participar activamente no desenvolvemento das clases.

Medidas correctoras das condutas leves prexudiciais

- Amoestación do/a profesor/a privada ou por escrito.
- Comparecencia perante o xefe de estudos e/ou orientador/a.
- Realización de traballo específicas en horario lectivo.
- Realización de tarefas que contribúan á mellora e desenvolvemento das actividades do centro, ou se procede, dirixidas a reparar os danos causados.
- Suspensión do dereito a participar en actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de ata dúas semanas.
- Cambio de grupo por un prazo máximo dunha semana.
- Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un prazo máximo de tres días (con traballo para ese período).
- Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.

Serán consideradas faltas graves:

- A reiteración de faltas leves.
- As agresións físicas ou psíquicas a compañeiros/as ou membros da comunidade educativa.
- Os actos de indisciplina, as injurias, burlas, ofensas, ameazas ou coaccións contra os membros da comunidade educativa.
- As actuacións que constitúan acoso escolar consonte o establecido polo artigo 28 da Lei 4/2011.
- A suplantación de personalidade e falsificación ou roubo de documentos oficiais.
- O deterioro grave das instalacións, materiais ou enseres do centro ou dos membros da comunidade educativa.
- Os actos inxustificados que perturben gravemente o normal desenvolvemento das actividades do centro.
- O roubo ou sustracción de pertenzas de outros.
- A introdución no centro de materiais , armas ou obxectos que poñan en perigo a integridade física dos demais (obxectos punzantes, petardos, etc...).
- O incumprimento das sancións impostas.
- O comportamento impropio cos compañeiros/as, xestos obscenos ou lascivos a partires do segundo aviso pasarán a ser considerados como falta grave.
- Reiteradas faltas de respecto ao profesorado, compañeiros/as ou calquera outro membro da comunidade educativa. A partires do terceiro aviso e comunicación por escrito do titor/a ao xefe de estudos e ao orientador/a.
- Os actos de discriminación grave contra membros da comunidade educativa por razón de nacemento, raza, sexo, orientación e identidade sexual, capacidade económica, nivel social, conviccións políticas, morais ou relixiosas, discapacidades físicas, sensoriais ou

psíquicas, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. A partir do segundo aviso.

- Consumo ou tenencia de calquera tipo de estupefaciente e/ou outras substancias psicotrópicas, así como tabaco ou bebidas alcohólicas. Ao primeiro aviso.
- Agresión ou intento de agresión empregando obxectos contundentes ou punzantes, así coma calquera outro aparello que poida ser empregado como arma de ataque.
- A gravación, manipulación ou difusión por calquera medio de imaxes ou informacións que atenten contra o dereito á honra, a dignidade da persoa, a intimidade persoal e familiar e a propia imaxe dos demais membros da comunidade educativa.
- A reiteración, nun mesmo curso escolar, de condutas leves contrarias á convivencia.
- O incumprimento das sancións impostas.
- Aquelas condutas que atenten contra a dignidade persoal doutros membros da comunidade educativa que teñan como orixe ou consecuencia unha discriminación ou acoso baseado no xénero, orientación ou identidade sexual, ou unha orixe racial, étnica, relixiosa, de crenzas ou de discapacidade, ou que se realicen contra o alumnado máis vulnerable polas súas características persoais, sociais ou educativas, terán a cualificación de condutas gravemente prexudiciais

Medidas correctoras das condutas gravemente prexudiciais

Os feitos considerados como faltas graves pasarán a ser tratados na comisión de convivencia do centro, así como nun Consello Escolar extraordinario con punto único. Comunicando por escrito aos pais/nais/titores legais o inicio do procedemento da incoación de expediente disciplinario. En todo caso, serva de exemplo o que segue:

- Realización, dentro ou fóra do horario lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e ao desenvolvemento das actividades do centro, dirixidas a reparar os danos causados. Todo isto en horario non lectivo.
- Suspensión do dereito a participar en actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de entre dúas semanas e un mes. .
- Cambio de grupo para o resto do curso.
- Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de entre catro días lectivos e dúas semanas. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de entre catro días lectivos e un mes. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- Cambio de grupo.
- Cambio de centro con carácter excepcional.

O procedemento para a tramitación dos expedientes disciplinarios (se é o caso) levarase a cabo conforme aos artigos 54 e 55 da sección segunda do capítulo III do real decreto 732/1995 do 5 de maio.

Cando se teña probado que un feito grave, logo da súa regulamentaria tramitación, sexa posta en coñecemento dos pais ou titores legais, e éstos adopten unha postura de xustificación ou

encubrimento respecto da falta, darase parte por escrito ás asistencias sociais do Concello quen, unha vez postas en contacto cos pais/titores legais e no caso de non chegarse a unha solución satisfactoria, tramitarán ante Menores a incidencia.

O documento de constatación dos feitos elaborado polo profesorado considérase, agás proba en contrario, acreditación suficiente deles e, polo tanto, contará coa presunción de veracidade de acordo co establecido no **artigo 11.2 da Lei 4/2011, de convivencia** e participación da comunidade educativa, e deberá conter como mínimo os seguintes datos:

- a) Lugar, data e hora da comisión da acción ou omisión que dá lugar ao procedemento.
- b) Descrición da acción ou omisión que determina a incoación do procedemento.
- c) A norma que se considere infrinxida, sen que esta mención implique a cualificación definitiva da acción ou omisión que dá lugar ao procedemento.
- d) Nome, apelidos, enderezo e datos académicos da alumna ou do alumno incurso/a no procedemento, e se non fose maior de idade, tamén os datos identificativos das persoas proxenitoras ou representantes legais desta/e.
- e) De ser o caso, identificación das persoas que presenciase a acción ou omisión que dá lugar ao procedemento ou que puidesen achegar datos de interese para a comprobación dos feitos.
- f) Identificación e sinatura da persoa docente que elabore o documento.

Aplicación das medidas correctoras

A dirección do centro, por proposta da persoa que instrúa o procedemento corrector, imporá as correccións pertinentes.

Unha alumna ou un alumno poderá ser readmitida/o nas clases ou no centro antes de cumprir todo o tempo de suspensión se a dirección constata que se produciu un cambio positivo na súa actitude e na súa conduta, para o cal consignará por escrito no correspondente expediente as razóns ou motivos que permitiron apreciar o antedito cambio na súa actitude e na súa conduta.

9.1.9.- NORMAS DO COMEDOR ESCOLAR:

No P.E.C. está reflectido a importancia do momento do comedor para fomentar diversos hábitos e valores, por iso, é necesario fixar unha serie de normas básicas, sobre distintos ámbitos:

a) SOBRE HIXIENE:

- a) Lavamos as mans antes e despois da comida.
- b) Lavamos os dentes despois da comida.
- c) Comemos o que nos poñen, hai que acostumarse a comer sano e equilibrado.
- d) Debemos utilizar ben os cubertos.
- e) Non tiramos pan, auga ou restos de comida uns aos outros.
- f) As servilletas, restos de comida, etc... non se tirarán ao chan.

b) SOBRE O COMPORTAMENTO:

- a) Ao entrar ao comedor deixaranse os xoguets, material escolar e abrigos no lugar destinado para iso.

- b) A entrada ao comedor farase por grupos con orde e tranquilidade, sen correr, empuxar ou gritar.
- c) Todos os nenos/as pasarán polo baño a facer as súas necesidades e lavarse as mans antes de sentarse á mesa.
- d) Durante o tempo de comida non deberán levantarse ao baño, a non ser por causa de indisposición ou enfermidade e sempre con permiso do coidador/a.
- e) Seguirase unha orde de idade aproximada para colocar aos alumnos/as nas mesas.
- f) Deberanse respectar os materiais e as mesas sen golpealos nin rompelos.
- g) Evitarase xogar ou balancearse coas cadeiras.
- h) Amosaremos respecto aos compañeiros: evitar pelexas, insultos e calquera acción agresiva.
- i) Amosaremos respecto aos persoal do comedor: coidadoras/es e cociñeira/o.

c) SOBRE O TEMPO LIBRE:

- a) Os alumnos/as permanecerán no patio ou no salón de actos en función da climatoloxía.
- b) Non se practicarán xogos perigosos, entendéndose por isto, aqueles que poidan poñer en perigo a integridade física dos nenos/as.
- c) Os balóns son de todos, ninguén ten dereito a apropiarse de un e non deixar xogar aos demais.
- d) Non se pode pegar a ningún alumno ou alumna.
- e) Non se pode subir as porterías que hai no patio.
- f) Non se poderá saír do patio ata a hora de saída, é dicir, as 15,15 h. ou as 16,00 h. Os nenos/as que regresan sós para casa, deberán traer un xustificante dos pais/nais/titores legais especificando a hora de saída.
- g) Unha vez terminados os xogos será responsabilidade de todos os que xogaron gardalos no seu sitio.

ACTUACIÓNS DO PERSOAL DO COMEDOR CANDO NON SE OBSERVEN AS CONDUCTAS CITADAS:

- Non se servirá o segundo prato ou postre senón se proba o primeiro ou o segundo respectivamente.
- Só se serviran dietas especiais, avaladas con informe médico
- Darase por terminada a comida de calquera usuario saíndo do comedor:
  - Se se levanta sen causa xustificada.
  - Se mete as mans ou cubertos no prato ou vaso dos demais.
  - Se se retrasa na entrada sen causa xustificada.
  - Se tira restos de comida no chan intencionadamente.
  - Se se observa condutas antihixiénicas na mesa.
  - Se non se usan os cubertos adecuadamente.
  - Se se dirixe as coidadoras sen a corrección debida (insultando, esixindo, gritando ou ameazando).
  - Se insulta aos compañeiros/as ou adopta cara eles actitudes despectivas.
  - Se accede a parte do edificio non reservada ao comedor.
  - Se destrozan as instalacións ou material intencionadamente (do centro ou dos usuarios/as).

Neste caso, as/os coidadoras/es deberán informar:

- **Ás familias** dos afectados no mesmo día que se observen ditas condutas
- Mensualmente os pais/nais deberán falar coas coidadoras sobre a marcha dos hábitos de alimentación, hixiene e comportamento dos seus fillos/as.
- En caso de reiterar nestas condutas non desexables, a **Dirección do centro**, que convocará **á Comisión de Convivencia do Consello Escolar** para decidir sobre qué actuacións se deberán tomar, aplicando **as normas do Regulamento de Réxime interior** do noso centro.

Os usuarios/as de comedor deberán ler e aceptar esta normativa. Recoméndase a lectura en familia.

9.2.- NORMAS DE CONVIVENCIA ESPECÍFICAS DA AULA

9.2.1.- Relativas ao alumnado

- Respectamos os horarios e chegamos puntualmente ao colexio
- Entramos e saímos nas aulas ordeadamente, sen correr nin gritar.
- Ao entrar imos directamente á clase e ocupamos o noso sitio
- Respectamos aos compañeiros/as axudándolles, falándolles sen berrar, agardando o turno de palabra, sen insultos e sen pelexas.
- Respectamos aos profesores/as seguindo as súas indicacións, dirixíndonos a eles correctamente sen xestos desafiante, saludar a la llegada a las aulas y despedirse a la salida, pedir las cosas por favor, mostrar agradecimiento en las circunstancias que lo requieran, pedir disculpas, chamando á porta antes de entrar, etc.
- O coidado do aseo e a imaxe persoal.
- Mostrar interese nas clases, atendendo durante as explicacións, preguntando o que non se entende, traendo o material necesario e entregando os traballos no tempo previsto. - - -
- Coidar o material de traballo, o propio, o dos compañeiros e o común.
- Respectar e manter limpas as dependencias que se utilicen.
- Calquera acto que perturbe o normal desenvolvemento das actividades da clase
- Colaboración do alumnado na realización das actividades, así como o seguimento das orientacións do profesorado respecto da súa aprendizaxe.
- Respectar aos compañeiros.
- Traer roupa adecuada.
- Logo das clases de Educación Física, é necesario asearse antes de volver á clase normal e traer roupa deportiva adecuada.
- Antes das horas de clase nin durante o recreo, poderase subir nin permanecer no aula sen permiso expreso.
- Durante os cambios de clase o alumno non debe levantarse nin saír aos corredores.
- Cada alumno deberá responsabilizarse de que o seu pupitre está limpo e ordenado.

9.2.2.- Relativas ao profesorado:

- É o responsable de coordinar a acción dos profesores do alumnado que tutela e as actividades que impliquen a participación doutro profesorado.
- Coordina, así mesmo, a recuperación do alumnado con retraso ou as adaptacións curriculares, sendo polo mesmo o que convoca as reunións que considere oportunas.
- Debe convocar unha reunión co conxunto de familias da súa titoría ao principio de curso e cando o estima oportuno.
- É responsable de convocar, ao profesorado implicado, ás sesións de avaliación, incluíndo nestas, se é preciso, tanto persoal de atención a diversidade, como ao equipo directivo.

- No primeiro mes do curso os/as titores/as explicarán e comentarán co alumnado as normas de convivencia e canto lles atinxa neste R.R.I.
- No caso de que exista máis dun grupo por nivel, os titores coordinaranse periódicamente segundo as necesidades dos seus respectivos grupos, podendo presentar, se as circunstancias o permiten, unha programación xeral anual conxunta a principio de curso.
- Aqueloutras que se lle pudiesen encomendar para o mellor desenvolvemento da acción tutorial.
  - o Lembrar aos pais de que non poden subir ás aulas.
  - o Cando os pais veñen a buscar os seus fillos en horario escolar, deben asinar unha autorización no momento de marchar.
  - o Revisar as ordes de afastamento.

9.2.3.- Relativa as familias:

As familias deben colaborar co colexio na educación dos alumnos:

- *Tomando as medidas oportunas e recomendamos de non traer ao colexio aos nenos que den positivo en tests de antíxenos ou estén pendentes de PCR o con síntomas así como traer o xustificante médico de cando poden incorporarse as aulas.*
- Velando pola regularidade e puntualidade na asistencia a clase, ou a calquera acto escolar previamente anunciado.
- Velando pola limpeza e aseo dos seus fillos cando acudan ao centro.
- Procurando que os seus fillos/as acudan co material necesario para realizar as tarefas escolares.
- Tomando co maior interese as orientacións ou consellos que o profesorado ofrezca sobre os seus fillos, así como as cualificacións sobre o seu aproveitamento e conducta que figuran nos boletíns de notas que recibirán ao remate de cada avaliación.
- Os pais/nais/titores deberán interesarse periódicamente pola marcha académica dos seus fillos/as asistindo ás reunións que se convoquen para este fin ou ben solicitando entrevistas co profesorado.
- Procurarán que os seus fillos, sempre que sexa posible, teñan un ambiente familiar propicio para o estudo e o traballo, cun lugar axeitado para estes menesteres e evitando situacións pouco favorables como o exceso de televisión e videoxogos, falta de descanso, etc.
- Cando se lle impón algunha sanción a algún alumno/a, os pais/nais deben pensar que nunca é de forma gratuíta ou que se fixeron as cousas á lixeira, senón que algo hai detrás e que o profesorado actúa de boa fe e non ten interese algún en provocar situacións incómodas ou omprometidas para a comunidade educativa.
- Calquera sanción que lle sexa imposta a un alumno/a deberá sempre ir encamiñada á súa educación e formación. Pais/nais/titores procurarán facérllelo comprender así aos seus fillos/as.

9.2.4.- Relativas con outras institucións:

- Coordinar co Departamento de Orientación do IES Martaguisela o seguimento do Plan de Convivencia e as dificultades que presentan os/as alumnos/as que promocionan ao Instituto.

- Colaborar coas institucións de Servizos Sociais, Cruz Vermella, centro de Arela, Equipo de Orientación Específico, sanitarias, asociacións... etc. para derivar as necesidades e problemas tendentes á búsqueda de solucións que se poidan empregar no marco escolar.
- Participar nas actividades de formación organizadas por a Administración educativa e outras institucións relacionadas coas tarefas a desenvolver.
- Facilitar vías de solución aos problemas e dificultades que poidan xurdir na comunidade educativa.

10.- ESTRATEXIAS PARA REALIZAR A DIFUSIÓN DO PLAN

Para elaborar, consensuar e difundir as normas de convivencia do centro, débense seguir os seguintes pasos:

- O xefe/a de estudos, o/a Director/a e o/a orientador/a elaboran as normas de convivencia do centro.
- Estas normas pásanse aos coordinadores dos distintos cursos, os cales as porán en común na reunión que se realiza semanalmente. En posteriores reunións revisaranse e actualízase.
- As normas traballadas en cada equipo, volverán poñer en común nunha reunión de coordinación co director/a, xefe/a de estudos, orientador/a e coordinadores dos cursos.
- Todos os acordos tomados elevaranse á Comisión de Coordinación Psicopedagóxica e ao Claustro onde se debaterán e aprobarán por maioría.
- Por último, realizaranse circulares para a súa difusión, cando se crea conveniente das normas consensuadas, das súas revisións etc.

10.1.-Plan de Apertura do Centro:

Para mellorar a convivencia fóra do centro fomentaremos a apertura do centro á comunidade educativa para actividades para pais/nais, actividades e campamentos de verán programados polo Concello e para o desenvolvemento de actividades extraescolares e deportivas.

O noso Centro permanece aberto todas as tardes de 16:00 a 18:00 horas de Luns a Venres para as Actividades Extraescolares . Tamén para actividades do Concello das 18:00 horas en adiante e no verán para campamentos urbáns.

Os **obxectivos** que o centro pretende alcanzar con este Plan de Apertura de Centros son:

- Favorecer a utilización do centro educativo por toda a Comunidade Educativa.
- Desenvolver actividades extraescolares lúdicas e de ampliación de coñecementos co fin de fomentar a convivencia e a relación entre todos os membros da Comunidade Educativa da localidade.
- Propiciar a participación educativa nunha escola aberta.
- Pór as canles necesarias para a Educación Integral do noso alumnado fomentando a boa ocupación do tempo libre mediante actividades que desenvolvan a súa personalidade.
- Capacitar ao alumnado para as tarefas da vida diaria, a educación para a saúde e o consumo, a educación para a convivencia e a educación para o tempo libre.

11.-DEREITOS E DEBERES DO PROFESORADO RELACIONADOS COA CONVIVENCIA

11.1.- Dereitos dos profesores/as:

- A ser respectado na súa dignidade persoal e profesional.
- Todos os dereitos laborais e sindicais recoñecidos ao conxunto de traballadores e máis especificamente os regulados para o funcionariado e profesorado contratado.
- A reivindicar un colexio coa mellor infraestrutura posible e ben dotado. A utilizar o material, instalacións e servizos existentes coas máximas garantías de seguridade, hixiene e calidade.
- A participar activamente na xestión do Centro, persoalmente ou a través dos seus representantes.
- A asistir ás reunións do Claustro con voz e voto, e a elixir os representantes para os órganos de goberno do Centro.
- A convocar por propia iniciativa ás familias do alumnado con quen traballa, para tratar asuntos relacionados coa súa educación.
- A participar activamente nas reunións dos órganos dos que forma parte.
- A ser informados de todas as actividades do Centro e das cuestións que lles incumban directamente.
- O profesorado, reunido en Claustro ou en Asemblea de traballadores do Centro, ten dereito á libre expresión e autonomía para decidir sobre temas laborais, reivindicativos, pedagóxicos, etc.
- A que se lle ofrezan actividades de perfeccionamento que contribúan á formación permanente, e se é posible en horario lectivo
- A manter a debida reserva acerca da información que se achega do alumnado e da súa familia.

11.2.- Deberes dos profesores/as:

Consigo mesmo:

- Actualizarse e perfeccionarse na súa profesión e investigar os recursos didácticos máis apropiados para o seu traballo escolar.

Co resto do profesorado:

- Ser amables, afectivos e manter unha actitude positiva, creando así un ambiente agradable.
- Manter unha actitude respectuosa e solidaria na relación co resto do profesorado, tratando de atopar solucións pacíficas aos problemas expostos.
- Respetar a dignidade e función non só do profesorado, senón de cantas outras persoas traballen no Centro e fóra del.
- Colaborar coas súas compañeiras e compañeiros e saber compartir con eles/elas.
- Respetar a integridade e intimidade das persoas.
- Asistir puntualmente a todas as reunións de coordinación, participar activamente nas mesmas e cumprir os acordos alí tomados.
- Informar dos acordos tomados nos distintos órganos do Centro.

Co Alumnado:

- Manter unha actitude respectuosa cara os/as alumnos/as, dialogando con eles para solucionar os problemas e crear un ambiente de relación agradable no aula.
- Respetar a dignidade e personalidade de cada alumno e alumna, intentar comprenderlle e axudarlle dando resposta ás súas necesidades educativas.

- Recoller toda a información do alumnado que poida contribuír á mellora da súa educación.
- Ofrecer diferentes estratexias de aprendizaxe que respondan á diversidade do alumnado presente no aula.
- Orientar ao alumnado en todo o seu proceso educativo.
- Fomentar a responsabilidade e actitudes de esforzo do alumnado e preocuparse de que cumpran as súas obrigacións.
- Guiar a formación do grupo de alumnas e alumnos que lle foi encomendado.
- Levar o control de asistencia e puntualidade do alumnado.
- Desenvolver unha avaliación continua dos alumnos e alumnas, dando conta a eles e elas tantas veces como sexa oportuno e determínese no Claustro.
- Proporcionar a axuda e o apoio necesarios para que, en caso de enfermidade prolongada ou accidente, non haxa un detrimento do rendemento escolar da alumna ou alumno.
- Procurar que todo o alumnado participe en todas as saídas pedagóxicas.
- Atender ao alumnado nos recreos, conforme ao acordado no Claustro.
- Orientar actividades complementarias e de tempo libre.

Respecto ao Centro:

- Participar na elaboración e revisión permanente do PEC, Concrecións curriculares e Normativa para a Convivencia.
- Respetar a liña pedagóxica do Centro establecida no PEC.
- Cumprir a Normativa para a Convivencia.
- Programar e preparar o traballo escolar para facer posible unha tarefa docente eficaz.
- Cooperar no mantemento e bo uso das instalacións e material do Centro segundo a normativa establecida.
- Asistir puntualmente ás clases, ás reunións do Centro e respectar o calendario e o horario laboral.
- Cooperar no mantemento da orde e a disciplina dentro do recinto escolar e fóra, nas saídas.
- Se por causas xustificadas necesita ausentarse do Centro, deberá comunicalo previamente ao Equipo Directivo, a fin de que a clase quede atendida, e deixar se é posible preparadas as actividades a realizar.
- Cumprir a quenda de atención no patio.
- Participar activa e responsablemente nas reunións dos órganos de participación do Centro.
- Respetar e cumprir os acordos tomados nos órganos do Centro.
- Utilizar o servizo de comedor de acordo coa normativa de funcionamento.

Respecto das Familias:

- Facer un mínimo de tres asembleas coas familias e dúas entrevistas persoais, e manter contacto con elas cando as circunstancias educativas ou formativas do alumnado requíranlo. Cada mestre ou mestra comunicará ás familias o calendario de entrevistas e a convocatoria de asembleas.
- O profesorado debe facilitar ás familias todo tipo de información sobre o comportamento e o rendemento escolar dos seus fillos/as.
- Informar ás familias da avaliación continua do alumnado a través das entrevistas persoais e dos Informes de Avaliación continua.
- Informar ás familias das ausencias e saídas do Centro que non estean previamente xustificadas.

- Manter unha actitude respectuosa e amable cara ás familias, fomentando a súa participación no Centro.
- A manter a debida reserva acerca da información que se achega do alumnado e da súa familia.

12.- DEREITOS E DEBERES DO ALUMNADO.

12.1.-Dereitos do alumnado:

- A recibir unha educación e un ensino dignas e de calidade, que desenvolvan as súas capacidades como persoa autónoma, respectando a súa personalidade.
- A participar na vida do Centro, recibindo todo tipo de información e expresando libremente cantas iniciativas, suxestións e reclamacións estimen oportuno, individualmente ou por medio dos seus representantes nos órganos colexiados.
- A que se respecte a súa dignidade persoal: a que as actividades escolares acomódense ao seu nivel de maduración e situación sociocultural e présteselle a axuda posible.
- A non recibir malos tratos físicos, psíquicos e morais, nin sancións humillantes nin outro tipo de castigos que non comporten unha utilidade para el ou ela.
- A reivindicar un colexio coa mellor infraestrutura posible e ben dotado. A utilizar o material, instalacións e servizos existentes coas máximas garantías de seguridade, hixiene e calidade.
- A coñecer os obxectivos da súa educación e formación, os materiais curriculares e a metodoloxía que se van a utilizar, así como os criterios e tempos en que se vai a avaliar.
- A unha valoración obxectiva do seu rendemento escolar e a poder reclamar.
- A que nos casos de accidente ou enfermidade prolongada teña a axuda e medios necesarios para que non supoña detrimento do seu rendemento escolar.

12.2.- Deberes do alumnado:

Consigo mesmo:

- Asistir diariamente a clase e respectar os horarios. Xustificar as faltas de asistencia mediante escrito de pai, nai ou titores.
- Acudir ao Centro limpos e aseados, coidando o seu aspecto persoal.
- Manter as súas cousas en orde.
- Traer todo o material necesario.
- Responsabilizarse das súas tarefas propias como estudante.
- Seguir as orientacións do profesorado respecto da súa aprendizaxe.

Cos demais:

- Ser amables, afectivos e manter unha actitude positiva.
- Manter unha actitude respectuosa e solidaria na relación entre compañeiros e compañeiras, tratando de atopar solucións pacíficas aos problemas expostos.
- Manter unha actitude respectuosa cos mestres e mestras, dialogando con eles para solucionar os problemas, tanto os propios como os da clase, colaborando sempre que sexa necesario.
- Respectar aos seus pais, nais ou titores dialogando con eles para resolver os conflitos e colaborando nas tarefas de casa.
- Respectar a dignidade e función non só do profesorado, senón de cantas outras persoas traballen no Centro e fóra del.
- Colaborar cos seus compañeiros e compañeiras e saber compartir con eles.
- Colaborar no coidado e conservación do medio ambiente e do patrimonio cultural.

- Respetar a integridade e intimidade das persoas.
- Respetar a Normativa para a Convivencia.

Respecto ao Centro:

- Respetar o edificio, instalacións, mobiliario e material do Centro, cumprindo a normativa de uso referida a eles.
- Informar da deterioración que puidese haber nalgunha dependencia.
- Utilizar os servizos de comedor, transporte e actividades ofertadas pola AMPA de acordo coa normativa de funcionamento.
- Evitar os xogos ou actividades violentas que perturben a tranquilidade.
- Non ausentarse do Centro sen autorización escrita da familia ou titor.
- Coñecer o PEC e cumprir a Normativa para a Convivencia.

12.3.-Normas de comportamento:

1.- En relación ao comportamento persoal:

- Asistir regular e puntualmente ás actividades docentes.
- Acudir ás clases debidamente aseados.
- Achegar ás clases os libros e o material escolar que sexa preciso.
- Realizar persoalmente as actividades docentes.
- Acudir aos servizos hixiénicos só cando sexa verdadeiramente necesario.
- Entregar os xustificantes de faltas de asistencia formulados polos pais.
- Devolver os Boletíns de Avaliación debidamente asinados polos pais.

2.- En relación cos compañeiros/as:

- Colaborar cos seus compañeiros/as nas actividades formativas e respectar a súa dignidade individual.
- Respetar as pertenzas dos demais.
- Non agredir, insultar, nin humillar aos seus compañeiros/as de colexio, evitando tamén os xogos violentos.
- Non perturbar a marcha da clase.

3.- En relación cos profesores/as:

- Respetar a dignidade e función dos profesores/as e de cantas persoas traballan no Centro.
- Responsabilizarse dos encargos que se lle encomendan.
- Realizar as tarefas e actividades que se lle asignen.
- Prestarse ao diálogo que permita un intercambio entre todos.

4.-En relación ao Centro:

- Respetar o edificio, instalacións, mobiliario e demais material do Centro, transcorrendo polo recinto con orde e compostura.
- Coidar de que as clases, corredores, servizos, patios e demais instalacións estean limpas e ordenadas.
- En horario lectivo, non pode ningún alumno/a ausentarse do colexio.
- En horario de recreo, ningún alumno/a poderá entrar dentro do edificio escolar, salvo por causas debidamente xustificadas.
- Así mesmo, en horario de recreo, os alumnos/as que teñan quenda na Patrulla Verde encargaranse da limpeza do patio e do coidado das zonas verdes.

5.-En relación ao coidado dos ordenadores:

- Cada parella de alumnos/as velará pola conservación do seu equipo informático, manténdoo limpo e sen escribir neles.
- Non tirar dos cables do rato ou teclado de forma que non se desconecten.
- Cada parella de alumnos/as coidará que o seu equipo quede debidamente apagado ao finalizar a xornada escolar.

13.-DEREITOS E DEBERES DAS FAMILIAS

13.1.-Dereitos dos pais/nais:

- 1) A ser informados de calquera aspecto relacionado coa educación e saúde dos seus fillos/as. 2) Procurar que o seu fillo ou filla, tutelado ou tutelada, reciba a educación máis completa posible que o Centro poida proporcionarlle.
- 3) A formular ante o profesorado as suxestións que considere oportunas nos horarios previstos ao efecto e, a ser atendidos debidamente.
- 4) Colaborar no labor educativo do Centro.
- 5) A ser electoras e electores, e elegibles conforme establece a lexislación vixente para a representación de nais e pais nos órganos colexiados do Centro: Consello Escolar.
- 6) A participar activamente nos órganos colexiados para os que sexa elixida ou elixido, así como nas Comisións, segundo as súas posibilidades.
- 7) Formar asociacións de nais e pais no ámbito educativo, dispoñendo dun espazo para reunirse.
- 8) A utilizar as instalacións e equipos do Centro sempre que favorezan o labor educativo.

13.2.-Deberes dos pais/nais:

- Informarse de calquera aspecto relacionado coa educación dos seus fillos e fillas.
- Facilitar e colaborar no cumprimento de deberes dos seus fillos e fillas respecto ao Centro: asistencia, puntualidade, traballo, orde, limpeza...
- Participar no tempo libre dos seus fillos e fillas, orientándolles no seu proceso de crecemento persoal.
- Fomentar nos seus fillos e fillas o respecto polo colexio, profesorado, compañeiros e compañeiras...
- Procurar aos seus fillos e fillas o material e/ou recursos necesarios para que o labor educativo sexa eficiente de acordo co criterio establecido polo equipo educativo.
- Asistir ao Centro sempre que sexan convocados por calquera membro do equipo docente.
- As familias serán as responsables do alumnado fose do horario escolar.
- Facilitar ao profesorado todo tipo de información que poida ser relevante no proceso educativo do seu fillo/a.
- Xustificar persoalmente ou por escrito, e se é posible con antelación, as faltas de asistencia, atrasos e saídas en horario escolar dos seus fillos e fillas.
- Coñecer o PEC e a Normativa para a Convivencia.
- Participar activa e responsablemente nas reunións dos órganos de participación do Centro.
- Trasladar os acordos e propostas da Asemblea de nais e pais aos órganos colexiados e viceversa.
- Participar segundo as súas posibilidades no labor educativo do Centro.
- Responsabilizarse do coidado das instalacións e material do Centro que utilicen.

1º) En relación co Centro:

- Coñecer o Plan de Convivencia do Centro e ter en conta as normas contidas nomosmo.
- Asistir ás reunións convocadas polo centro cantas veces sexan requiridos.
- Cooperar co centro en todo canto estea relacionado coa educación dos seus fillos/as.
- Absterse de interromper as clases e expor as opinións co debido respecto.
- Acudir directamente ao titor/a ou á Dirección do Centro en caso dalgún problema relacionado coa marcha do seu fillo/a.

2º) En relación cos profesores/as:

- Non desautorizar a acción dos profesores/as en presenza dos seus fillos/as.
- Informar ao profesorado sobre as posibles situacións dos seus fillos/as (problemas físicos, afectivos, enfermidades, problemas familiares, etc.).
- Respetar o labor do profesorado e as súas decisións pedagóxicas.
- Xustificar as ausencias dos seus fillos/as ás clases.
- Proporcionar aos seus fillos/as o material necesario para que o labor educativo sexa eficiente.
- Informarse da marcha dos seus fillos/as mediante entrevistas cos profesores/as.
- Ter sempre algunha persoa de contacto en caso de ter que avisar á familia de forma imprevista.

3º) En relación cos fillos/as:

- Colaborar en casa co labor educativo exercida sobre os alumnos/as.
- Vixiar e completar no fogar a dedicación dos seus fillos/as ao estudo, distribuíndo e coordinando tamén o seu tempo libre e de lecer.
- Preocuparse de que os seus fillos/as asistan a clase con puntualidade e o debido aseo.
- Recoller persoalmente ou mediante persoa autorizada aos alumnos/as que teñan que ausentarse do Centro durante o horario escolar.
- Estimular aos seus fillos/as no respecto ás normas de convivencia no Centro.

14.- ACTUACIÓNS PREVENTIVAS PARA MELLORAR A CONVIVENCIA NO CENTRO

.- **Protocolos de intervención:** profesor/a da aula, titor/a, xefe de estudos, coordinación docente, orientadora...

Co obxecto de mellorar a convivencia no Centro e resolver de forma pacífica os conflitos que se expoñan, establecerase un protocolo de actuación que se porá en marcha no momento no que se detecten posibles situacións que prexudique a convivencia. Este protocolo de actuación comprenderá as seguintes actuacións, a desenvolver polos membros da comunidade educativa:

- Cando as situacións requirírono o procedemento é o seguinte:
  - Amoestación verbal ou escrita do profesor ou titor
  - Entrevista co alumno
  - Comunicación á familia por escrito ou teléfono.
  - Valoración de actuacións polo equipo docente e órganos directivos.
  - Procedemento sancionador: o establecido polas normas de convivencia.

-Profesor da aula:

- No caso de expulsión da aula (técnica de tempo fóra con vixilancia), será en casos moi extremos e como último recurso cun máximo de 20 minutos, seguindo a clase dende fóra coa porta aberta.
- Haberá, como máximo, e sempre vixiado, un expulsado por aula no corredor.
- Tres faltas de asistencia ao mes: o/a titor/a amoestará por escrito na Axenda. Se este procedemento non tivese efecto, o profesor deberase entrevistar cos pais do alumno/a, dando coñecemento á familia do ocorrido.
- Cando un profesor poña un apercibimentos por mal comportamento, deberá informar ao xefe de estudos e por escrito á familia do alumno indicando o motivo do mesmo.
- Vixilancia por parte dos profesores próximos á escaleira das subidas e baixadas dos alumnos.
- O/A titor/a controlará o parte de faltas e avisará ás familias das ausencias non xustificadas.
- Cando se produzan 3 ou máis atrasos o/a titor/a debe informar á familia.
- Cando o/a titor/a reciba, queixas de varios profesores, será el quen deba entrevistarse cos pais do alumno/a, dando posterior coñecemento ao Xefe de Estudos.
- En caso de Absentismo o/a titor/a informará ao Xefe/a de estudos.

- Xefe/a de estudos:

- En caso de Absentismo o/a Xefe/a de estudos informará ao director.
- No caso de tres ou máis amoestacións de mal comportamento do titor, informará ao director e comunicará á familia das medidas tomadas.
- No caso de agresión física a un compañeiro, danos ás instalacións, en todos os casos que segundo establece o decreto as faltas sexan consideradas gravemente prexudiciais para a convivencia no centro encargárase da comunicación ao director e ás familias das sancións.

- En infantil:

- A cadeira de pensar.
- Reflexión persoal.
- Pedir perdón ao compañeiro.
- Deixar ao alumno sen xogar no recreo.
- Visitar ao/a xefe/a de estudos por non cumprir as normas de convivencia.

14.1.- CREACIÓN DA AULA DA CONVIVENCIA (Orientación)

Creamos a aula da convivencia para a prevención, tratamento individualizado dos/das alumnados/as e a formación de mediadores/as na escola, composto por un pequeno grupo de alumnos/as de 6º curso de Educación Primaria para recibir formación como mediadores.

Favorecerase un proceso de reflexión e garantirase a realización de actividades formativas. Implicarase no plan o profesorado/titor/a do grupo ao que pertence o/a alumno/a, os/as alumnos/as relacionados e os/as compañeiros/as destes se fose preciso.

-Plan de actuación do equipo de mediación da convivencia.

O Equipo de mediación da convivencia está constituído por:

- O/A Director/a
- O/A Xefe/a de Estudos

- O/A Orientador/a
- Os titores responsables dos alumnos que crean conflitos.

Constitúese como elemento dinamizador das actividades encamiñadas á mellora da convivencia no centro desenvolvendo para iso os seguintes **obxectivos**:

- Responder aos intereses educativos do profesorado, facilitando material e asesoramento, así como oportunidades de formación na Acción Tutorial.
- Manter relacións positivas do Equipo de mediación con toda a comunidade educativa: profesorado, alumnado e familia, atendendo a quen o solicite.
- Recolleranse as necesidades detectadas para dar canle e pór en vías de solución.
- Manteranse reunións co profesorado, tutorías con familias e cos alumnos e alumnas.
- Atender de forma especial aos alumnos e alumnas que máis o necesitan, en colaboración estreita cos titores, profesorado e familias, para propor a medida máis adecuada en cada caso.
- Asesorar e coordinar o desenvolvemento do P.A.T. como medio para lograr unha mellora na función tutorial no noso Centro.

14.2.-.- A MEDIACIÓN COMO MEDIO DE PREVENCIÓN

A mediación iniciouse en España en 1993 e podémola definir como unha ferramenta de diálogo e encontro interpersonal para mellorar as relacións e buscar respostas aos conflitos de mutuo acordo (Torrego 2001).

As principais características da mediación son: prevención, voluntaria, imparcial, neutral, desinteresada, independente de calquera ideoloxía, obxectiva, participación activa, comunicación dinámica, vitoria e confidencial.

No noso centro temos como mediadores a dous alumnos por clase de 6º curso, cun total de **4 mediadores** (dous nenos e dous nenas) aos que o equipo de mediación de profesores enséñalles a empatizar cos compañeiros enfrentados sen decantarse nin dicutir con eles, a escucha activa para saber resumir e pensar en solucións alternativas e respectar aos compañeiros. É una maneira de iniciarse na mediación no alumnado de primaria.

Obxectivos do programa de mediación:

- 1) Mellorar as relacións interpersoais.
- 2) Aceptar os conflitos.
- 3) Aprender a analizar e delimitar un conflito e determinar se é mediable ou non.
- 4) Aprender a facer introspección para determinar as emocións, os intereses e as necesidades propias e saber expresalas.
- 5) Aprender a escoitar e a colocarse no lugar do outro para poder comprender as súas emocións, necesidades e intereses.
- 6) Aprender a xerar alternativas posibles para dar solucións ao conflito.
- 7) Aprender a consensuar alternativas que resolvan as necesidades de todas as partes en conflito.
- 8) Aprender a achegar solucións opostas sen medo a buscar solucións.
- 9) Reflexionar sobre as tipoloxías dos conflitos que aparecen con máis frecuencia.
- 10) Buscar e xerar no colexio novas culturas de tolerancia cara aos problemas dos outros.

Finalidades da mediación

- Enténdese o conflito de xeito positivo.
- Favorécese o uso do diálogo, como alternativa a outras respostas menos construtivas ante o conflito, por exemplo as agresións e a violencia, a fuga ou a submisión.
- Poténcianse as relacións interpersoais.
- Desenvólvense habilidades de autorregulación e de autocontrol.
- Practícase a participación democrática, a través de procedementos para potenciar a expresión das opinións, sentimentos, desexos e necesidades, tanto propias como alleas, e, como estas contribúen á mellora de situacións inxustas e desagradables.
- Desenvólvense actitudes de apertura, comprensión e empatía.
- Foméntanse as actitudes de escoita activa, recoñecemento e valoración mutua.

A figura do mediador

O/a mediador/a é a persoa que dá paz e confianza e conta coas características seguintes:

- Debe ser unha persoa crible e de confianza.
- Debe saber crear un ambiente relaxado.
- Debe ter habilidades de comunicación.
- Debe axudar a aclarar a situación.
- Debe asegurarse que as dúas partes exprésense con claridade e transparencia.
- Debe reducir a tensión existente entre as partes implicadas.
- Ha de fomentarse o pensamento creativo.
- Ha de achegar criterios de realidade.
- Debe favorecer a autonomía dos implicados.
- Ha de fomentar a valoración e o recoñecemento mutuo.
- Ha de dirixir aos afectados cara ao uso cooperativo do poder.
- Ha de velar para que as partes poidan chegar a un acordo xusto e razoable.
- Debe fortalecer e mellorar as relacións interpersoais.

Os mediadores deben ser voluntarios, estar dispostos a emprender o camiño da mediación para mellorar as relacións entre as persoas e conseguir unha mellor convivencia no centro; estar dispostos a axudar aos demais e, á vez, estar abertos para aprender dos conflitos dos demais; valorar as relacións interpersoais; ter claro que, a través do conflito, pódese aprender e formarse como persoa; aceptar responsabilidades individuais e cooperar para cambiar situacións conflitivas; ter unha maior implicación na vida do centro; preocuparse como persoas e preocuparse polas persoas; estar disposto/a a traballar no equipo de mediación do centro para mellorar as relacións interpersoais e o clima do centro.

Os mediadores deben escoitar activamente e animar aos seus compañeiros para que se exprese con confianza, sen xulgalo nin confrontar os seus argumentos, só mirando de comprenderlle. Para comprenderlle ben, débese escoitar mostrando interese, concentrarnos naquilo que nos di, nos pensamentos e os sentimentos que nos transmite, prestando atención aos elementos verbais, orais e visuais.

Os mediadores deben:

- Mostrar interese a través da linguaxe non verbal (sorrir, asentir, manter o contacto visual, etc.).
- Clarificar, precisando ideas e sentimentos para ampliar a información. A intención do mediador é comprender o punto de vista de quen fala, facendo preguntas abertas. Por ex.: Que pasou entón? Poderíasme dicir máis cousas sobre?

- Parafrasear, facendo de espello, para que quen fala saiba que se lle escoita atentamente e que, ao mesmo tempo, senta as súas propias palabras, animándoo a que continúe falando. Por ex.: Así o que dis é que, se o entendín ben?
- Resumir, recollendo as ideas principais, as palabras crave da mensaxe, demostrando que se entendeu ben, centrando o tema preguntando sempre se se entendeu correctamente. Por ex.: É así?
- Reformular, recollendo ideas e sentimentos, e expresándoos de xeito máis neutral; deste xeito, introdúcese un pequeno cambio ou un novo punto de vista na historia, nun intento de abrila a outras lecturas.
- Facer preguntas circulares, as que poden axudar a acabar de aclarar a situación.

Cando podemos utilizar a mediación?

- Cando o motivo da rifa ten un alto contido emocional.
- Se as partes en conflito coñécense ben.
- Cando é importante manter a calidade das relacións.
- Cando as persoas estudan ou traballan xuntas e non poden evitar o contacto.
- Se hai unha urxencia relativa en resolver o conflito o máis pronto posible.
- Cando as partes intentárono antes sen éxito.
- Se o conflito afecta negativamente a moitas persoas.
- Cando o conflito ten carácter privado para ambas as partes.
- Se as partes senten incómodas cando se atopan.

Cando se debe evitar a mediación?

- Cando o conflito é moi recente e as partes están moi alteradas.
- Se unha das partes pensa que a outra non é sincera, que pode enganar ou ata chegar a ameazas.
- Cando unha ou ambas as partes non se poden concentrar e/ou non teñen as ideas claras e non poden decidir ben.
- Cando o feito afecta a outras persoas involucradas no conflito que tamén teñen dereito a ser escoitadas para poder opinar e decidir.
- Cando as partes non queren acudir a mediación, e nin tan só desexan ser amigos ou amigas.
- Cando o conflito é moito máis serio e debería tratarse con outros recursos, por exemplo cuestións sobre droga, malos tratos, etc.
- Se o centro quere aplicar só o RRI.

15.- ESTRATEXIAS PARA RESOLVER CONFLICTOS PACÍFICAMENTE

A convivencia escolar é a interrelación positiva entre alumnos/as e o noso obxectivo é mellorar as relacións existentes para aprender a convivir.

- Escoita activa cos compañeiros.
- Ser tolerantes.
- Temos que aprender a solucionar os nosos problemas cos demais.
- Lembrade os pasos a seguir para solucionar os problemas cos demais e lograr un bo clima na clase:

1.-.Coñece ben cal é o problema:

- Expresa ben o problema con palabras.
- Averigua os pensamentos que tedes en cada situación.
- Intenta poñerte no lugar doutro.

2.- Pensa en moitas solucións posibles para o problema:

- Cantas máis solucións penses, moito mellor.
- Intenta que as solucións sexan variadas.
- Se estas nervioso/a intenta tranquilizarte e aprazar as solucións para outro momento.

3.- Pensa nas consecuencias (o que podería ocorrer) que pode ter cada solución antes de poñer en práctica calquera delas:

- Pensa en... se fago/digo...entón ocorrerá que...
- Valora o bo e o malo de cada consecuencia para ti e para outra persoa.

4.- Elix a mellor solución, pois é a que nos axuda a que o problema e o conflito desapareza sen que ninguén saia perxudicado:

- Lévaa a cabo e cumpre os acordos.
- Reinténtao de novo se non sae como esperabas e proba con outra solución.
- Se o problema non se soluciona acude aos mediadores, eles axudaranvos a buscar a mellor solución.

CONSELLOS

- Cando unha persoa está moi nerviosa, débese tranquilizar e por en práctica a solución elixida. Se funciona, o problema desaparece. Se non funciona, revisa por qué foi.
- Práctica de vez en cando ejercicios de respiración lenta e profunda para estar máis tranquilo.
- Para abordar os conflitos dunha maneira efectiva débese fomentar a educación das emocións e os sentimentos de forma dialogante.

16.- PROTOCOLO XERAL DE ACTUACIÓN DO PROFESORADO NOS CASOS DE ABSENTISMO, ACOSO E MALTRATO

De acordo co establecido no artigo 28 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, considérase acoso escolar calquera forma de vexación ou malos tratos continuados no tempo dun alumno ou alumna por outro ou outra ou outros, xa sexa de carácter verbal, físico ou psicolóxico, incluído o illamento ou baleiro social, con independencia do lugar onde se produza. Terán a mesma consideración as condutas realizadas a través de medios electrónicos, telemáticos ou tecnolóxicos que teñan causa nunha relación que xurda no ámbito escolar. O acoso escolar terá a consideración de conduta gravemente prexudicial para a convivencia, consonte o establecido no artigo 38 deste decreto.

No caso de que calquera membro da comunidade educativa (familia, alumnado, profesorado ou outro persoal do centro), detéctase a sospeita ou teña constancia dalgún caso de intimidación, acoso, agresión, maltrato ou faltas moi graves entre alumnos/as, débese activar o protocolo de actuación, poñéndoo en coñecemento do titor/a do alumno/a, do equipo directivo e da orientadora.

Seguiremos o seguinte protocolo xeneralizado

- Detección do problema
- Comunicación ao Equipo Directivo e Orientadora
- Recollida de información confidencial sobre o alumnado, familia, servizos sociais, policía municipal, garda civil, hospital etc
- Comunicación a Administración Educativa, ao Equipo Específico, Inspección, Ministerio fiscal ou menores se fose necesario para a súa intervención.

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN NO CASO DE ACOSO ESCOLAR

- **Primeira fase. Coñecemento da situación. Identificación e comunicación**
Comunicación sobre unha posible situación de acoso escolar
Medidas urxentes de protección á presunta vítima
Designación dunha persoa responsable da atención e apoio á presunta vítima
Primeira comunicación ás familias do alumnado implicado
Nomeamento dunha persoa responsable das averiguacións previas, se procede Comunicación a outros profesionais educativos e/ou outros axentes externos
- **Segunda fase. Recollida de información e rexistro**
Recollida inicial de información
Entrevista individual á presunta vítima
Entrevista individual á/s persoa/s posible/s responsable/s do acoso
Entrevista individual ás persoas observadoras/espectadoras
Entrevista individual ás familias. Citación para entrevista ás familias da persoa acosada e da persoa ou persoas posible/s acosadora/s
Solicitud de asesoramento e/ou apoio técnico ao departamento de orientación do centro Solicitud de asesoramento a outros profesionais educativos e/ou organismos ou axentes externos, especialmente no caso de ciberacoso
- **Terceira fase. Análise da información e adopción de medidas**
Análise da información
Adopción de medidas educativas:
  - Medidas de protección á presunta vítima.
  - Medidas reeducadoras e correctoras para a/s persoa/s agresora/s unha vez instruído o expediente e confirmado o acoso.
  - Outras medidas
- **Cuarta fase. Seguimento e avaliación das medidas adoptadas**

Estratexias de prevención

Estratexias organizativas e de prevención no centro
Estratexias de prevención na aula

16.1.- RECURSOS

- . Fichas de detección de acoso, cuestionarios, escalas, rexistros e a observación directa.
- Observación sistemática. Neste momento convén observar con especial atención as zonas de risco.
- Entrevistas individuais: co alumnado implicado (suposta vítima, agresor/es e Espectadores), titores, familias e círculos amistosos. Permite coñecer outros factores familiares e sociais que poidan condicionar o conflito.
- . Aula da convivencia (Orientación)

17 .- PROCESOS DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN DE CONVIVENCIA

Realizarase unha **avaliación** do plan atendendo aos seguintes criterios:

- Grao de implantación e consecución dos obxectivos.
- Actuacións e grao de participación da comunidade educativa.
- Coordinación e implicación do Plan no centro.
- Formación e asesoramento recibidos e recursos utilizados.
- Valoración dos resultados. Conclusións e propostas de mellora, que serán recollidas no informe anual de análise da convivencia.
- Avaliación do proceso e dos resultados da mediación.
- Documentación elaborada.

Realizarase unha revisión Anual do Plan a comezos de cada curso escolar para engadir as posibles modificacións.

18.- BASE LEGAL

- **Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, de 7 de decembro**, polo que se regula a **atención á diversidade** do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, de 3 de maio, de educación.

- O **Decreto 229/2011, de 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia. CAPITULO I, Artigo 1: O presente decreto ten por obxecto regular a atención á diversidade do alumnado, coa finalidade de facilitar o desenvolvemento persoal e social de cada alumno/a e o seu potencial de aprendizaxe, facilitándolle a adquisición das competencias e a consecución dos obxectivos xerais.

- **Lei Orgánica 3/2020, de 29 de decembro**, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

- **Real Decreto 984/2021, de 16 de novembro** polo que se regulan a **avaliación e promoción** en Educación Primaria.

- **DECRETO 13/2022, do 3 de febreiro**, polo que se regula a **admisión de alumnado** en centros docentes sostidos con fondos públicos que imparten ensinanzas de segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

- **ORDE do 25 de xaneiro de 2022**, pola que se actualiza a normativa de **avaliación** nas ensinanzas de Educación Primaria no sistema educativo de Galicia.

- **Resolución conxunta do 15 de marzo de 2022**, da Secretaría Xeral Técnica e da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, para o **proceso de acollida e escolarización do alumnado desprazado polo conflito de Ucraína**

- **Resolución de 26 de maio de 2022**, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que **se ditan instrucións** para o desenvolvemento das ensinanzas de Educación Infantil e Primaria no curso 2022/23.

- **Real Decreto 95/2022, de 1 de febreiro**, polo que se establece a ordenación e as **ensinanzas mínimas da Educación Infantil**.
- **DECRETO 150/2022, do 8 de setembro**, polo que se establece a ordenación e o **currículo da educación infantil** na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **DECRETO 155/2022, do 15 de setembro**, polo que se establecen a ordenación e o **currículo da educación primaria** na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **Decreto 374/1996, do 17 de outubro**, polo que se aproba o **Regulamento orgánico** das escolas de educación infantil e dos colexios de ed. Primaria.
- **Lei 8/1997, do 20 de agosto**, de accesibilidade e **supresión de barreiras** na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **O Decreto 120/1998 do 20 de abril** polo que **se regula a orientación educativa** e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 27/4/98).
- **A Orde do 24 de xullo de 1998** pola que se establece a **organización e funcionamento da orientación educativa** e profesional (DOG 31/7/98).
- **Decreto 7/1999, do 7 de xaneiro**, polo que **se implantan e regulan os centros públicos integrados** de ensinanzas non universitarias.
- **Real Decreto 943/2003, de 18 de xullo**, polo que **se regulan as condicións para flexibilizar a duración dos diversos niveis e etapas** do sistema educativo para os alumnos superdotados intelctualmente.
- **Resolución de 22 de Decembro de 2004**, da Dirección Xeral de Centros e ordenación Educativa pola que **se ditan instrucións para os departamentos de orientación dos centros de Educación Especial**.
- **A Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio** de Educación polo que se establece o alumnado con necesidade específica de apoio educativo e a compensación das desigualdades na educación (DOG 4/5/06).
- **Circular 18/2007** das Direccións Xerais de Ordenación e Innovación Educativas e de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que **se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de Orientación Educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia**.
- **Circular 10/2010** da Dirección Xeral de Educación, Formación e Innovación Educativa pola que **se ditan instrucións para coordinar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de Orientación Educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia**.
- **Lei 4/2011, do 30 de xuño**, de convivencia e participación da Comunidade Educativa.
- **Lei 2/2014 de abril**, pola **igualdade de trato e a non discriminación** de lesbianas, gays, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia.

-DECRETO 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de **convivencia e participación** da comunidade educativa en materia de convivencia escolar. (DOG 27 Xaneiro 2015).

- R.D. 732/1995, de 5 de maio, polo que se establecen os dereitos dos alumnos/as e as normas de convivencia nos centros.

- **Decreto 85/2007, do 12 de abril** polo que se crea e regula o **Observatorio Galego da Convivencia Escolar** (DOG 8 maio 2007).

- Reglamento de Réximen Interior do Centro (RRI)
- Plan de Acción Titorial (PAT)
- Plan de Orientación (PO)
- Plan de Atención á Diversidade (PAD)
- Plan de Acollida (PA)
- Plan de Adaptación ao centro polo COVID-19
- Plan de Continxencia do centro polo COVID-19
- Protocolo do COVID-19
- Encuestas para detectar necesidades.
- **Lei 27/2005 do 30 de novembro de fomento á educación e cultura da paz** (BOE 1de decembro de 2005).
- **Constitución Española:** Artigo 27.2.
- Acordo interinstitucional para a posta en marcha do Plan Integral para a **Mellora da Convivencia Escolar en Galicia**. (30-01-2007)
- Resolucións aprobadas pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas. Declaración e Programa de Acción sobre unha Cultura de Paz. (6-10-99).
- Monográficos de María Cobeta García sobre mediación.
- Cadernos de pedagogía
- Curso sobre mediación escolar